РОБІТНИКИ ВСІХ КРАЇВ ЄДНАЙТЕ СЯ!

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD 34 THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 157. ОРҐАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ. REGULAR NUMBER 157

РІК V. Ч 42. СЕРЕДА 15. ЖОВТНЯ, 1913. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, OCTOBER 15. No. 42. VOL. V.

J. Pomoychuk 1114 William St.

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ!

Читайте лиш свою часопись! Коли читаэте чужу, то перше всього підпираэте эї. Кожде число купленої Вами буржуазної ґазети э взміцненэм вашого вогора, за кождим купленим числом ворожої Вам ґазети віддаляэте себе від нашого нового ладу, за який ми боремо ся. Ви читаэте ворожі Вам ґазети і ще не приглянули ся, що вони всіми способами підлещують ся до Вас так миленько, що Ви навіть і не полапаэте ся на тім, що та чужа ґазета обнизила у Вас вартість Вашої власної ґазети. Пригляньте ся лиш дрібку котрій будь а побачите, що ті ґазети не для Вас. От в „Українськім Голосі" з кінця вересня читаэте поклик на збори в справі „Народного Дому" і там таки каже ся, що хто немаэ свого дому, той не маэ голосу в громаді. Як? Ви не видете, як ту вилізло буржуазне шило з мішка? Буржуй потребуэ Вас на те, щоби Ви дали йому свою працю, свої гроші, але памятай робітнику, що ти засуджений теперішним ладом не мати свого даху над головою, то через те Ти маловартний в народній громаді. Через те Ти не маэш права рішати навіть про себе самого. Ти мусиш піддати ся волї тих панів, котрі мають дах. От як думають наші українські пани. А тепер подумай, хто то э ті, що пишуть в тих ворожих Тобі ґазетах. Тамті панки лиш з любови до тебе пишуть не сотворені річи на Твою ґазету: Там они обкидають болотом Твоїх товаришів в борбі за красшу долю, а все те лиш з любови до Тебе. Подумай, хто то ті Ревюки, Губіцкі і другі. Они знають, що в нас нема місця на сварки і переписки, тому певні того, що всї їх бездонно підлі брехнї уйдуть їм безкарно.

Не купуйте і не читайте чужих ґазет, бо тим самим учите панів не шанувати Вас. Бо коли Ви скорше купуэте чужу ґазету а не свою, то тим не шануэте свого власного оборонця.

Кождий член нашої орґанізації повинен пренумерувати свій „Робочий Народ"; без сего, товаришу, Ти показуэш, що Ти лиш про людське око належиш до гурту борців. Та передплачуваги свою часопись, се ще за мало. Эї треба все а все уважно цілу прочитати, бо лиш таким робом станеш ся клясово сьвідомим робітником, лиш таким чином Ти будеш знав, за що Ти маэш бороти ся, і де э Твій інтерес. Товариші, передплачуйте, читайте і ширіть лиш свій орґан „Робочий Народ!

НОВИНКИ.

За голод рік криминалу.

10. вересня с.р. сидів в нюйорскій бібльотеці на 42. улиці 62 літний робітник Віліям Мартін. Старість зробила з него те, що перед ним замкнена брама фабрики і він примирав з голоду. Сидів схилений над книжкою, але не читав эї бо голод не даэ думати. Вкінци видер першу картку з книжки, написав на нїй, що він гине з голоду, і подав ту картку пишно вбраній пані, яка сиділа коло нього, щоби она помогла йому. Старця зараз арештували і ось тепер засудили на рік вязниці за видертэ картки з книжки. Після законів міг він дістати аж три, але вже з ласки дістав лиш рік. — Читачу, спитай свого попа, чому той старець був голодний!

Рівноправність жінок.

Копенгаґа-Данія. Правительство хоче розвязати палату панів, яка складаэ ся з консерватистів та клєрикалів, і хоче іменувати більше демократичних членів палати панів. Робить се на те, щоби палата панів ухвалила новий виборчий закон, котрим даэ ся загальне і рівне право голосованя для жінок.

Палата послів вже згодила ся на такий закон і вже приймаэ його в третім читаню, лиш э обава, що дотеперішна палата панів відкине його. — Ось до чого довела сила орґанізації робітництва в Данії. Там вже й правительство хоче демократизувати висшу палату панів. А коли се у нас буде? Робітники, се залежить від вас!!!

Хуліґан під ключем.

З Буковини пишуть нам, що в Сторожинци арештували касіэра мужицької райфайзенки Атаманюка. Се була права рука Василька, Поповича і Стоцкого. Атаманюк, то бездонна яма бруду, яка дихала найогиднїйшим плюгавством на соціял-демократів, на всьой робітничий рух. Йому давно вже був час сидіти за крадїжки в касї, але коли можна було красти Василькови, то чому не вільно його попихачови. І тепер ось знов стала ся помилка, бо місто замкнути головного гетьмана рабунку Василька і його кумпанію, замикають лиш його меньших помічників. Така вже то доля малих злодіїв.—

Що чекає тебе білий мурине?

У Виннїпеґу дня 9. жовтня вечером переходив Іван Колт на сипіярскім ярдї зі складу піску до другого складу вугля. Мусїв переходити через шини. Льокомотива, яка переходила тою дорогою йшла так поволи, що Колт навіть не чув эї. Він був дуже змучений і через те увага його була розсіяна. Із заду наїхала локомотива на него, трутила, і заледви він крикнув, як вже звалила його, відтяла голову і праву руку, а решту тїла розпрасувала так, що вробила з нього якусь страшну мішанину полляту людською крівлею. Здалека видів се другий робітник Петро Запанський, але ціле те нещастє стало ся так скоро, що не було бесїди про те, щоби вратувати Колта. Машиніст, котрий набрав був води до льокомотиви і вертав до маґазину, не видів Колта і аж тоди дізнавсь про нещастэ, коли почув один однїський викрик розпуки. Він спинив льокомотиву, але се вже було запізно. Колт мав заледви 29 літ. Лишив молоду вдову, з котрою оженив ся був доперва в маю.

Не мав ще часу нажити ся, лиш хиба намучити ся, а вже попращав ся, із сим сьвітом. — Колт був родом з Галичини, польский робіник, шукав щастя в Канаді а знайшов смерть. Знайшов смерть не ізза свого недбальства, а ізза перетяженя працею. Довгий день праці так втомлюэ його сьвідомість, що він вже над вечером ходить просто без притомности. А у сипіяра (C. P. R. Co.) робітники перетяжені працею більше, як по других заводах. Міліонова спілка витягаэ з робітника останні сили і рада-би не скоротити а продовжити ще день праці. А тій, робітнику, просто без оружний, безборонний супроти неї. І знай, що наколи ти будеш стояв одинцем, не злучиш ся в гурт зі своїми товаришами праці, то вічно зависимий будеш, вічно не будеш мав одної хвилї вільної для себе, а всьо і всьо, як невільник, будеш віддавав капіталїстичним компаніям. Спіши до орґанізації а здобудеш скороченэ дня праці, будеш мав вільний час, будеш міг бавити ся і образувати ся, а що найбільше: будеш все притомний себе, що, де і як робити, щоби мати красшу долю. До орґанізації білі мурини!

Дрібна полекша

в страшнім визиску жінки. В стейті Ореґон Пол. Держав увійшов в житэ новий закон з днем першого жовтня с. р. яким облегчуэ ся долю працюючої жінки. Після нього не вільно жінці платити менше в тиждень, чим $9.50. а робочий день не сьміэ мати більше, чим 8 годин. Жадній жінці не вільно працювати поза 6-ту год. вечером. Спитаймо але чи буде жінка цілком увільнена від праці у фабриці, і коли она буде сповняти лиш свою призначену природою роботу, іменно: плекати і виховувати дітий?

Жінки! ставайте в ряди соц. демок. партії а виборете собі те, що вам належить ся.

Кому треба війська.

В Калумет (ст. Мічіґ.) застрайкували майнери. Ґовернер вислав тамтуди міліцію, яка брутально напала на безборонних робітників; богато робітників покалїчених а ще більше арештовано. Правительство помагаэ копальняним баронам з помочію війска орґанізувати банди скебів. При страшній масакрі робітників відзначив ся найбільше ґенерал Еббій, бо він сам особисто бив по головах робітників ґумовою нагайкою, щоби тим заохотити вояків до зьвірсько нападу. Ґубернатор Ферріс прирік баронам, що наколи буде треба, то він вишле ще більше війська.

Робітники! Спитайте представителів церкви Христа, чи ґенералам і ґубернаторам власть від бога дана, бо він мав сказити: „Люби ближнього, як самого себе"? Та слухайте добре, чи ті заступники Христа будуть виклинати на проповідях тих ґовернерів, чи вас безборонних?!

Ще одна смерть.

Sudbury Garson, Ont. В тутейших майнах убило дня 9. жовт. робітника Василя Лазаровича із Серафинець городенського повіту Галичини. В ріднім краю лишив жінку, двоэ дітий і страшну нужду, яка вигнала його за море за кусником хлїба. От так по одному з'їдаэ нас капіталїстичний лад що дня, що година. Чи довго ще?!!!

М. Помейчук.

Товариші! ширіть свою часопись „Робочий Народ"! Се Ваша зброя! Чим більше вона розходить ся, тим Ви сильнїйші!

Редакційна почта.

В отсій рублиці відповідаэ редакція на всї питаня предплатників. Листовно редакція не відповідаэ. Кождий запитуючий мусить подати знак, букви, або число, під яким маэмо відповісти йому.

О. Безпалко в Черн. і М. Гаврищук в Каменці. На Ваші питаня відповідаэмо тим, що все те, що надішлете, дуже радо буде поміщене в нашій часописи.

Тов. Чернецкий, Чернівці. Вашу статю містимо і просимо не забувати на нас і на будуче. Крім політичних оглядів, просимо ще про звіти з орґанізаційного руху робітників старого краю і про їх успіхи в боротьбі.

Тов. А. Г. Гл. Очікуэмо з нетерпеливостю вістий. Прийшли зараз „Конець сьвіта". Його мав Лютик.—

> Хто каже, що приватна власність сьвята і нетикальна, то він маэ певно накраджене добро і боїть ся за него, або краде тепер та боїть ся, щоби не перешкодив хто йому в тій сьвятій роботі, або врешті певно задумуэ красти.

На шейри Роб. Народа зложив т. Мих. Ґораш. $2.00

Справоздане.

Касове справоздане укр. драм. тов. „Боян" у Виннїпеґу з представленя „Невольник."

Видатки:

галя,	$45.00
музика.	33.00
афіші,	17.00
позиченэ ґардероби	11.00
обслуга на галї	1.50
обслуга на сценї	1.50
ліпленэ афішів і за реквізити	5.00
закупно матерії на направку ґардероби і на живий образ.	3.55
писанэ нот і роль	5.00
галя на проби	5.50
дрібні видатки	4.75
Разом:	$133.30

Прихід:

за тикети	$197.40
видатки	133.30
чистий прихід	$64.10

Всї гроші вислано на руки Михайла Павлика у Львові.

Паньків кас. Демянчук секр.

Басістий, голова.

Позір.

Члени укр. драм. тов. „Боян" у Виннїпеґу! В недїлю 26. жовтня (Oct.) о год. 8. веч. відбуде ся в пресбітеріянській галї мітинґ нашого товариства. Порядок нарад:

1. Відчитане ухваленого статута.
2. Доповненэ статута.
3. Внесеня.
4. Принятэ нових членів.
5. Збірка вкладок.

За контр. ком. Виділ.

Войценко, Демянчук.

Машина

до різаня дров, в силї 6 коний буде продана через авкціонера в четвер 16. Октобра 1913.

Haynens Auction Room
314 McDermot Ave.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ!

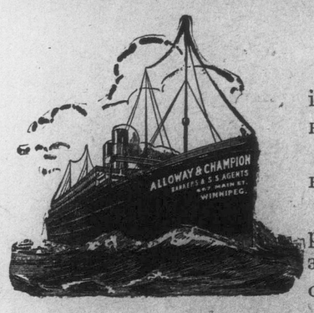

Як думаэте їхати до краю сеї осени, то зайдіть і замовте собі шіфкарту у нас як найскорше, а дістанете добре місце на шіфі.

Ми продаемо шіфкарти до всїх частей Европи на найлїпші шіфи і по найтанших цінах.

Можете у нас післати гроші так, що сами відберете як приїдите до краю, або зміняти у нас і взяти з собов гроші, ми маемо завсїгди запас Корон і Російських рублів.

Шіфкарта з Виннїпеґу до Кракова коштує $ 70.60
,, ,, ,, Львова ,, 73.00
,, ,, ,, Черновець ,, 74.50

Се ціни теперішні і можуть ся коли будь змінити.

Офіс отворений що дня від 9 до 7, а в суботу від 9 рано до 9 вечером.

Alloway & Champion Limited.

Банкері і Корабельні Аґенти.

676 Main St. Winnipeg, Man.

C. GENIK, ЗАВІДАТЕЛЬ ЗАГРАНИЧНОГО ВІДДІЛУ.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO

РОБОЧИЙ НАРОД

орґан української соціял-демократії в Канаді.
Виходить що тижня
в Виннипеґу, Ман. (Канада), під ч. 144 Higgins Ave.
Передплата виносить $2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD"
(THE WORKING PEOPLE).
THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. - - - Winnipeg, Man.
Subscription $2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Редакція за оголошеня не відповідає.

Товариші! спішіть на мітінґи!

(З нагоди скликаня канадийського парляменту).

Отавська часопись ,,Івнінґ Журнал'' доносить, що канадийський парлямент зійде ся на свою звичайну сесію в падолисті.

Не надіємо ся ми від нього нічого, бо нема там заступників робочого народу. Не куэ він законів для забезпеченя житя робочого народу, а хиба на його згубу. Найбільше пекучою справою парляменту буде ухвалити сотки мілїйонів на мілїтарну силу старої Анґлії, як се було в минулій сесії.

Та не спати нам, товариші робітники! Ми даймо знати тим панам, що не про гармати думати їм, а про нас, бо не армати удержують державу, а ми.

Всї наші відділи розвинуть широку аґітацію на своїх публичних мітінґах за тим, щоби слати петиції на руки президії парляменту, щоби парлямент подумав вже раз про охоронні фабричні закони для нас. В жадній канадійській шапі нема охоронних приладів на те, щоби робітники не ставали калїками. Фабриканти виплачують нам ледви десяту часть того, що ми заробимо. Нехай же парлямент змусить їх до того, щоби кожде колесо, кожда пила, кождий пас, кождий прилад, який розшарпуэ наше тїло, були закриті охоронними приладами, або хоть обведені желїзною сїткою. В кождій шапі мають бути вентилятори для випомповуваня диму, пороху, задухи, бо все те нищить наші груди і вкорочуэ наше житэ. Нехай фабриканти з тих девять десятин зароблених нами але здертих з нас гроший обернуть хоть яку соту часть на охорону нашого здоровля, нашого житя.

Другою найбільше пекучою справою народу э те, щоби парлямент подумав вже раз про означенэ максимального дня працї у фабрачних і мануфактурних заводах. У всїх культурних країнах Европи подумали вже про те давно парляменти, а наш гей би не знав про те, що в нашій країнї э 99 процент населеня робітниками. Ми не домагаємо ся чогось неможливого а лиш того, що вже э у других народів, іменно осьмогодинного дня працї. Кождий з нас мусить мати запевнених вісїм годин на спочинок, вісїм гидин на працю а вісїм годин волї. Мають пани цїлий день волї на те, щоби бавити ся, образувати ся, придумувати всякі погіршеня для нас, то не сьміють із завистю глядїти на нас, що ми лиш вісїм годин хочемо. Без того мінїмального часу волї ми не годні хіснувати ся поступом науки. В нас нема часу займати ся вихованэм наших дїтий, то принайменьше мусимо вибороти собі те, щоби ми могли хоть подивити ся на них. Щоби ми мали хоть хвилю часу на прочитанэ часописи, книжки, щоби ми могли хоть часочок мати на те, щоби поговорити з приятелем, сусїдом.

Глядїть у фабрики, а побачите там семи-лїтних дїтий, котрі місто вчити ся, працюють за $3 в тиждень. Нужда родичів жене їх дїтий туди. Парлямент знаэ про те, бо там самі фабриканти. Знаэ він і про те, що ті дїти обнижуть плату дорослим робітникам, і знаэ про те, що наколи така дитина виросте без науки, без виховуючого тепла матерної любови, стане ся темним, тупим білим мурином, котрий неспосібний буде стати з ряди сьвідомих робітників до борби з капіталом, а буде вірним скибою, страйколомом, буде слїпим орудіэм в руках пана і його помічника попа.

Всюди по наших мітінґах нехай лунаэ клич заборони дїточої працї. Дїточа праця се ще одно средство в руках капіталїстів проти нас. Тисячі батьків ходить без працї, а їх дїти продані за марну плату фабрикантам. Наколи законом заборонить ся дїточу працю, ті батьки знайдуть занятэ, і зможуть прогодувати себе і дїтий.

Дальшим животним нашим питанэм э, щоби законом обмежити визиск жінки.

Не досить що капітал видер дїтям матір і загнав эї у фабрику, ще до того визискуэ еї до крайности. Вже в Пол- Державах е закони, якими сяк так забеспечуэ ся працю жінки, а в нас нема і того. Праця дїтий і жінки обнизила плату мущинам, видерла батькам родин зарібок, знищила родинне житэ, унеможливила вихоганэ дїтий, а найгірше то те, що ослабила силу орґанїзації робітників, обнизила їх боэвий запал. Через дїточу і жіночу працю богато батьків стратило занятэ а щоби вдержати ся при житю, мусять продавати ся капіталїстови за яку небудь цїну.

Тому кличемо до вас робітники: Вставайте до борби! В кождій місцевости скликуйте мітінґи приступні для всїх, обговорюйте ті питаня публично і самі між собою, та збирайте підписи на петиції до парляменту, демонструйте на улицях міст, щоби всьой сьвіт чув і знав, що ви живете, щоби знав ваші жаданя: осьмогодинний день працї, заборона дїточої працї, обмеженэ визиску жінки і охоронні фабричні закони.

„Свята" власність.

(Конець).

Приватна власність жерелом зисків.

Більша праця, розпадаюча ся в великих промислових підприэмствах на довгий ряд відрубних чинностий, вимагаэ надзору обзнакомленого з цїлостию технїчної роботи і з її пляном, щоби зложити в цїлість її складові части. Ринок ,куди дістаэ ся товар, коли виходить з фабрики, зоповнений э конкурентами і ворогами, котрих треба знищити низькою цїною, красним виглядом і крикливою реклямою. Тут треба боротись з одним, тут накинутись на другого, а тут кідбити третого, бо інакше товар, технїчно найлїпше випродукований, не заміняэ ся в гріш і не дае власности зиску, для котрого заключено контракт найму і для котрого підняло ся веденэ нагляду працї.

Власність, відколи перестала бути средством заспокоюваня безпосередних — або дорогою виміни— житевих потреб, стала ся средством присвоюваня собі частини людської працї, тої власне працї, котра шукаэ злуки з власностию, аби витворювати і жити.

Кантракт найму даэ працї лише частину випродукованої нею власности — власність в своїм нагляді стараэсь тільки, аби праця витворила більше, щораз то більше, над ту часть, яку одержуэ, аби дала власности зиск, котрий э жерелом уживаня та збогаченя. Під надзором управи продукцією власність, колишна слуга працї і потреб людських, пильнуэ зисків.

Се э дїйсна роля і значінэ власности — все инше, се лише средство до цїли, коротша або довша дорога до неї.

Неволя працї.

Чим більше власність зростаэ в силу, чим може дати більші зиски, тим нагляд стаэ труднїйшим. Запотребованэ на товари зростаэ, ростуть ринки, і цїли, які ставит собі витвір, і все те доходит до неімовірних розмірів. Нинї зручностию можна здобути тисячі купців, можна мати мілїонові зиски, можна угнїтати цїлі армії робітництва. Набутэ технїчних і купецьких відомостий, потрібних до провадженя нагляду, в таких обставинах стаэ ся щораз труднїйшим. І поволи влазить між робітника а підприэмця цїла купа надзорців і зарядчиків, котрі за певну платню беруть на себе обовязок пильнувати працю, підганяти, доглядати та щадити. Крім фабрик повстають технїчні і купецькі бюра, котрі орґанїзують цїлий так високо зложений процес сучасної машинової творчости. В сих бюрах немовби в головній воэнній кватирі ухвалюэ ся технїчний і купецький плян промислової компанії на кожду пору, де властитель-капіталїст по найбільшій части відграэ тільки ролю слухача, бо його платні і фахово здібні урядники більше знають від него. Капіталїст згортаэ лише зиски і питаэ своїх людий: ,,що чувати?'', а нутро його фабрик, та праця, що витворюэ його товари, э для него цїлковито чужою. Капіталїст нїчим з нею не звязаний. Хотяй порох його копальнї вгризаэ ся в груди, олово труэ орґанїзм, фосфор точить кости—то се не загрожуе його здоровлю, не скорочуэ його житя, не відбираэ йому приэмностий.

Власність і праця, се дві ворожі сили.

Власність сьвята і нетикальна змінила ся через протяг років цїлковито. На початку була вона конечним услівэм і доповненэм працї, була средством витворюваня, але потім віддалила ся від працї, зачала угнїтати та увязнювати працю, і повертати нею для зиску. Праця і власність станули напроти себе як дві ворожі сили, які від борби до борби ведуть своэ істнованэ в руйнуючім, уоруженім спокою.

Робітник, котрий колись свої знаряди любив і за честь уважав, тепер в гнїві і нуждї мусить їх покидати, засуджуючи себе на голод, а силу робочу на змарнованэ.

З наряди спочивають в мертвотї, — ті, що можуть відганяти від неї робітника, самі не можуть пустити їх в рух, — а праця вэть ся в страшній муцї, топтана якоюсь силою, котра маэ до свого розпорядженя баґнети і вязницї, котра може засудити її на голод, терпінэ, хотяй сама э так безсильна, що й одного колеса не оберне.

Так отже можемо відповісти тим оборонцям власности, що покликують ся на традицію і на те, що власність завсїгди істнувала, і на дальше істнувати буде, — що істнувала вона дїйсно, але инша, підпорядкована працї, і що праця не спічне, доки знова не віддасть власність в службу суспільній працї, але в новій, висшій формі!

В. Левинський.

Нарід і соціялїзм.

(Конець).

Клясовою боротьбою називаэть ся боротьба робітничої кляси з капіталїстичною, але э вона й народна. Э вона клясовою, бо соціялдемократія веде її в інтересах пролэтаріяту. А що пролэтаріят становить більшість кождого народу, то боротьба за його інтереси э народною боротьбою.

Зараз ми се краще побачимо.

Коли нам закидають, що ми, соціялдемократи, вороги власного народу, а соціялїзм то добра одежа, тільки не на нас шита, або що соціялїзм то жидівська вигадка, то ми спитаймо: на чім полягаэ сила, могучість і будучність народу?

Сила й могучість кождого народу залежить перш усього від того, як великий числом нарід, від того, як він родить ся, як живе, як працюэ, як вмираэ.

Наш нарід числом дуже великий: усїх Українців у Росії і Австрії э поверх 34 мілїонів, з чого тільки на австрійську Україну припадаэ 4 мілїони. Числом богатий наш нарід, але який-же він бідний? Як розглянути ся по всїй країнї, де жиють Українцї, то побачимо, що більш як ¾ всїх Українців належить до бідноти, яка живе з працї своїх рук. Житэ сеї бідноти, се не житэ, а животїнэ. Чи вам треба описувати, як живе український робітник по містах і селах? Конина краще відживляэть ся, як наш мужик на селї і робітник у містї. А як він працюэ? Все одно, чи в своїх чи в чужих панів! Скільки годин на день мусить він працювати, чи то в варстатї, чи в фабрицї, чи на панських ланах, аби заробити на сей дрантивий кусник хлїба для себе, жінки і дїтий? Українські пани люблять говорити про велику й могучу Україну, а ви не бачите, або чи не чуэте, скільки то соток тисяч нашого народу, нашої бідноти рік річно покидаэ ізза злиднїв і нужди рідну землю і втїкаэ в сьвіт за очи, аби тільки з працї рук своїх на чужій землї вижити? Як вітер зерна піску на всї сторони сьвіта розкидаэ, так еміґрація розпорошуэ українську бідноту по цїлім сьвітї! Коли в таких злиднях живеть ся українській бідноті, то нїчого дивного, що наш нарід — як учені виказали — тїлесно западаэ, карловатїэ, що, порівнуючи, дуже великий процент припадаэ мертвих дїтей уже при самім роджeню, що задля браку удержаня живих дїтий, дуже великий процент їх замолоду вже гине, що смертельність нашого народу сливе чи не найбільша з поміж усїх народів в Европі.

А коли соціялдемократія бореть ся за те, аби наші робітники міста й села коротше працювали й більшу платню за свою кроваву працю діставали — аби влекшити умови їх працї і житя, аби берегти їх здоровлэ, їх жінок і дїтий, то чи се домаганэ вороже народови? Чи українські соціял-демократи, борючи ся за хлїб, добробут і здоровлэ величезної більшости нашого народу, э його ворогами, ворогами власного народу?

Та сила й могучість народу не залежить тільки від того, як великий він числом і яке матеріяльне (тїлесне) його становище й житэ, але також від того, як він духово живе, яка його культура, осьвіта і т. п.

А коли духове житэ і культура народу стоять високо? У нас звичайно думають, що культура народу залежить від того, кілько маэ нарід своїх мислителїв, учених, поетів, музиків, артистів-малярів і т. д. Колиб воно дїйсно так було, то пр. московський нарід, який маэ свого Турґенэва, Достоэвського, Пушкіна, Толстого, Лэрмонтова, Ґоркого, Мэчнїкова, Чайковського, Шаляпіна, висше стояв би культурою від такого маленького народу, пр., яким э Фінляндцї, котрі таких велитів не мають. А одначе так не э. Бо культура народу залежить не від тих, що компонують, але від тих, що грають і слухають, не від тих, то творять і малюють, але від тих, що дивлять ся і подивляють.

І ми маэмо свою культуру, навіть богатою величають її деякі. І ми маэмо свого Шевченка, Драгоманова, Франка, Винниченка, Лесю Українку, Лисенка, Заньковецьку, і ми маэмо вже свою лїтературу, науку, штуку, театр і т. п., але чи богато э споживачів скарбів нашої національної культури? Богато у нас читаэ, слухаэ, дивить ся, подивляэ?

Нї! Темнотою і некультурністю жиють широкі маси

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO

нашого народу. На 100 люлий э аж 74, що не вміють ні читати, ні писати. В безпросьвітности загибаэ наш нарід. Бо культура мас — то э культура народу.

І коли українська соціялдемократія змагаэ до того, аби повалити сучасний капіталістичний лад, який не тільки рабуэ здоровлэ і житэ народу; але позбавляе його сьвітла і всіх скарбів культури — українські націоналдемократи змагають, аби нинішний лад, оснований на визиску пролэтаріяту, задержати; коли українська соціялемократія боре ся за те, аби, здобуваючи кращі умови праці і житя для широких мас українського народу, дати їм можність жити духовим житэм, жити новочасною культурою і творити свою національну культуру — то чиж се ворожий замах з її боку на нарід? Чи тому українські соціялемократи — вороги власного народу? І коли тільки соціялізм забезпечуэ найширшим його масам, отже більшости народу, повний і всесторонний їх фізичний (тілесний) і духовий розвій, то чи соціялізм — се одежа не на наш нарід шита, чи він жидівська вигадка?

Кождий сам дасть відповідь на се питанэ.

Так отже клясова боротьба пролэтаріяту за хліб, волю і сьвітло, за соціялізм, се э народна боротьба. Соціялдемократія, що боронить інтересів пролэтаріяту, боронить рівночасно народних інтересів.

Ся боротьба горить ясним полумням скрізь, де тільки живе пролэтаріят. На Заході филі сеї боротьби зніма ють ся високо. В Анґлії, в маленькій Бельґії, Німеччині, Франції і инших західноевропейських державах пролэтаріят, зорґанізований в сильну і могучу соціялдемократичну партію, з гордістю може собі сказати: Нарід — то я!

У нас ще далеко до сеї радісної хвилі. Але день, коли прокинеть ся наша біднота сіл і міст зі свого камінного сну та через орґанізацію і осьвідомленэ стане сильною і могучою, хоч як віддалений, але неминучий.

От тоді теж вона гордо заявить:

Нарід — то я! Моя воля і мої інтереси — се воля і інтереси народу! Соціялізм, мій прапор — то э народний прапор!

Хай живе соціялізм!

Вісти зі старого краю.

Від редакції: Сю допись друкуємо такою, як эї нам передано, хоть вже в попереднім числі була мова про Джиґалу. Робимо се виняткою і то тому, що справа Джиґала э ось тут в зівсім відміннім осьвітленю.

(Суд над українським учеником учительської семінарії Джиґалом за убійство учителя Бутковського у Львові, реформа виборча до сойму і становисво клюбів та сторонництв, українська політика.)

15 і 16 вересня с.р. перед львівським судом присяглих відбула ся карна розправа проти 20 літного ученика учительської семінарії у Львові Ілії Джиґала, сина українського зарібника, який дня 11. червня с. р. застрілив свойого професора польської літератури Кароля Бутковського, який мав дати йому незаслужено злу ноту з польської мови.

Розправа ся — се одна з найчорнійших картин на полі шкільництва у Галичині. Молодий хлопець, дитина денного зарібника, фірмана у одній з львівських фабрик, на якото з останного тягнули ся пролэтарі — родичі, щоб дати дитині не так осьвіту, як може красший кусок хліба — місто знаня зі школи та вижиданого становиска — став убійником свойого учителя, та патентованим злочинцем з криміналу. Професори передали свою місію карним судіям, а школа своэ виховуюче завданэ, криміналови.

Сумна траґедія. Застрашаюча картина суспільних відноси. Та не так розуміють сю справу патентовані шовіністи обох народів. І Поляки та польська преса і Українці та їх ґазета — в одно бють: національний злочин, стика морду, винищенэ до тла ворога, безпощадна борба.

Отсе чуту було й цілий час зараз після убитя Бутковського, се пробивало ся в кождім слові, яке впало з уст доводових і відводових сьвідків на самій розправі. Се виразно підчеркнули так оскаржуючий прокуратор, як й його помічник заступник пошкодованої родини Бутковських адвокат др. Лінк, се й звеніло в обороні обжалованого та його правного заступника.

Се прорекла так польська, як й українська преса зараз по засуді.

А тим часом справа проста, корінить ся у нинішному суспільному капіталістичному устрою і тільки припадково нехотячи носить національну і то дуже слабу закраску.

Нинішна школа се інституція, що маэ служити капіталови, лавати і творити для нього нових рабів-слуг. Учителі се урядники і наставники капіталу, се звичайні тільки машини капіталістичної школи. Чи конче потрібне та корисне щось для житя, чи відповідний плян науки або поступованэ учителів — се річ байдужна; мертва формула шкільних параґрафів царюэ над усім. А те, що національний гнет переносить ся й на школи, що український нарід тут покривджений — се тільки доповненэ до суспільно - політичних відносин Галичини, се доповненэ до капіталістичного ладу.

А самостійні українські школи ніяк не ліпші від польських, чи польсько-українськкх. Так само э вони бюрократичні, так само клэрікальні, так само зацофані. Учителі — Українці в великій більшости — се теж перш всього урядники, бюрократи.

І не диво; нинішний лад не може дати ліпших шкіл та ліпших учителів.

Учительська семінарія — місто давати інтеліґентів — духа, даэ слуг та рабів, місто просвітителів, льокаїв сили та гнету; її учителі се найкрасший безперечно найбільш ясний то Бутковський, який незаслужено впав трупом від бровнінґа свойого ученика.

Бутковський се теж вихованок капіталістичної школи, наскрізь, хоть в добрій вірі, може навіть в свсім пониманю ідеальний учитель, се в першій мірі урядник, для якого службова присяга, се вершок розуму в сповнюваню обовязків.

Учити і вимагати, писати ноти, стежити як наставник за учеником — се його служба і обовязок. Довідавшись, що Українець — семінарист Чорній, продаэ картки Січинської, Бутковський тому, що в його професорськім понятю се злочин, — доносить до власти, ставить на учительській конференції внесенэ прогнати Чорнія зі школи, переводить таку ухвалу, а така сама рада шкільна краэва з такими самими українськими та польськими педаґоґами — проганяэ Чорнія зі всіх шкіл в Австрії за злочин продаваня карток Січинської, несконфіскованих навіть ц. к. прокураторією.

Чорній в розпуці, що не стане таким самим урядником, убиваэ себе.

В семінарі росте невдоволенэ. Бутковський вимагаэ, питаэ остро, пише острі ноти. Неспокій його охоплюэ і він купуэ револьвер, поліція даэ позволенэ і до школи педаґоґ-учитель іде з револьвером.

За злу ноту — убиваэ його тимчасом ученик Джиґало, теж револьвером. Страшний крик. Шовіністи скаженіють. Ученик Українець убив Поляка професора. Українці розбишаки, — Поляки мученики, Поляки гнобителі — Українці в неволі, в знущаню — се провідні голоси шовіністів обох сторін. Поляки і їх пани нині в силі, при власти. Зробили суд і ученикови, 20 літному хлопцеви українських зарібників, присудили польські судії за убитэ Поляка професора 14 літ строгої вязниці з постом і твердим ліжком в день убитя.

Сповнили свій суспільний обовязок, але не журили ся тим, що може не відповідно, не розумно і скандально замінювати школу криміналом.

Капіталістичний та націоналістичний мольох дістав нову жертву.

Вакації вже скінчені. Політики з купелевих міст вернули домів, та забирають ся вже до народної праці. В найблизших днях наступить скликанэ парляменту, який збере ся за кілька тижнів. В Галичині вже навіть відреставровано на ново соймові салі, зроблено більше конфорту та вигід нововибраним батькам краю.

Поодинокі соймові, фракції вшехполяки, шляхта-консерватисти, і т. д. виготовили вже навіть проэкти нової реформи соймової, але тільки здалека в чужих партійних орґанах подають про них чутки, які зараз заперечують. Свої відрікають ся своїх. Жадне сторонництво не маэ чола признати ся до свойого власного проэкту. Такі то мудрі ті проэкти. Розуміэсь, що нічого доброго не ворожать вони населеню. 20. вересня розпочали ся в соймі наради консерватистів над реформою виборчою, в яких бере участь так краэний маршалок, як й намістник, але наради ті э так строго довірочні, що не пускають навіть до передпокоїв.

Прямо сьміх. Позатим за ґешефти сварять ся польські політики з презесом кола польського Лэом та Стапінським.

Українці тепер занимають вижидаюче становиско, чекають, чи не дасть що правительство. „Наймудрійша" голова „Народного комітету" др. К. Левицький пускаэ в ні мецьку пресу бомбастичні заяви готовости до борби, але й заразом впевнюэ, що й до угоди Українці теж можуть пристати.

Цікава та готовість до борби і приставанэ до угоди.

З архівів винесли політики Народного комітету справу університету і з нею пійдуть тепер на сесію парляменту. Незадовго сховають університет і витягнуть виборчу реформу, а потім знова університет і відтак знова сойм; наконець пострашать Поляків поділом Галичини. Се політика українських націоналдемократів.

Парляментови загрозил Галичина і эї політики аж двома обструкціями. Українська обструкція і польські людовці зі Станінським в опозиції і обструкції.

Тяжка погроза — перед отворенэм парляменту зі сторони народних заступників.

28. IX. 1913.

А. Ч.

Злодійства в нинішнім ладі.

Коли ти вкрадеш міліон, то ти э ґеній і стаэш представителем чести та слави.

Коли ти вкрадеш лиш пів міліона, то ти э бистроумна людина і дістанеш такий патент, щоби міг вкрасти ще другу половину міліона.

Коли ти вкрадеш лиш стотисяч, то ти э спритний „бізнесмен" і тобі повіряють ся власности робітників, щоби ти ще більше міг красти.

Коли ти вкрадеш 50 тисяч, то ти не дуже щасливий в спекуляції, але твоэ щастэ може ще поліпшити ся завтра.

Коли ти вкрав 25 тисяч, то ти не дуже спритний, але можеш дістати місце у висшім бізнесовім сьвіті.

Колл ти вкрав 10 тисяч, то ти лиш привласщуэш собі чужу власність і тим лиш копаэш яму під собою.

Коли ти вкрав лиш 5 тисяч, то ти спроневірив тігроші. Ти мусиш бути вкараний, щоби навчити ся красти не від них але для них.

Коли ти вкрав 100 долярів, то ти великий злодій і мусиш йти до криміналу.

Коли ти вкрав 10 долярів, то ти зброзняр і мусиш йти на каторгу. Ти мусиш дати вкрасти другим злодіям із себе за тих 10 долярів 100 долярів.

Коли ти вкрав бохонець хліба, то ти низоньке сотворінє, і мусиш бути викинений із суспільства.

Дописї.

Markinch, Sask.

У нас була дуже гарна погода підчас косовиці. До 5. вересня ми встигли викосити збіже і почали молотити. Одно нам фармерам дало ся добре взнаки, що не мали ми подостатком робітників. При складаню снопів за косарками ми платили $2.50 до $3.25. Коло машини платили по $3.50. Робили ми день і ніч, бо брак було робочих рук. Чоловік не чув рук, не чув ніг зі змученя. За такою працею і про сьвіт забуваэш. А коли згадаэш, що тільки дармоїдів-лежухів попів, дяків і других лямполизів вилежують ся цілими днями, та як ті кані вичікують лиш на то, коли фармер принесе йому готовий хліб, готові гроші, то аж серце краэ ся. Таж ті лежухи повтаряють нам все божі слова: „В поті чола їсти будеш хліб свій." Добре! Нехай спітнію вже при моїм хлібі, але чи сказано в сьвятім письмі, щоби мені аж очи лізли на лоб, а ті лежухи щоби без поту їли його? Они пітніють хиба лиш тогди, як напихають ся загарбаною нашою кервавицею. Вже би може лекше здихало ся фармерови, коли би хоть не знав про тих лежухів, про тих посередників божих, що взяли і бога і нас в курателю. Здоровлю щиро читачів і предплатників нашого Роб. Народу і кличу Вас всіх горніть ся коло него, як брати, то певно позбудемо ся всіх тих пявок, що висисають нашу кров.

Николай Савчук,
фармер.

Diamond City, Alta.

Мені просто рука дрожить, пишучи отсі рядки, бо пишу про трох товаришів недолі таких самих, як ми всі, що прийшли сюди за море ратувати себе від нужди. Читайте і добре роздумайте те, щоби знали, до чого доводить людий поліцийский лад теперішної держави.

Трох давнійших чесних робітників: Василь Ілюк із Шипинець, Сильвесвер Бабюк і його брат Стефан Бабюк з Вошихлібів (всі три з кіцманьского повіту на Буковині) взяли ся за дуже нужденне ремесло. Всі три стали шпигами, тайними полісменами. Всі три они робили в майнах, ходили по домах і всюди питали за віскою і пивом. Ви знаэте, що трунків у нас не вільно пити по домах. Було-ж богато домів, де они не могли дістати трунків, то тогди просили післати по віску. Пили, грали в карти з товаришами а відтак 22. вересня сквітували ся в майнах і пішли до Ледбрідж до поліції. 23. вересня зібрали цілу банду кінних полісменів, взяли з собою великий віз, що ним гній возять, і просто як гончі пси напали на людий в майнах. Били, кували, поскидали на віз як повязаних баранів і завезли до корту. Були там Українці, Мадяри, Поляки, Чайнемени і Італіяни. Були і Анґлійки, але тих не кували і не везли на тім самім возі, а на осібнім. Возили дорогами на сьміх всьому сьвітови. В корті позасуджували одних платити кару по 158 дол. а

ЗНАНЄ ТО СИЛА.

Хочете знати говорити по анґлійськи в короткім часі, купіть собі

Провідник,

практичний підручник до науки анґлійської мови без помочи учителя, з описанэм кождого виразу як ся говорить і пише, 320 стор. великого формату лише $1.50
в міцній оправі $2,00
на 10 штук 2 даром.

Чи ви вже читали книжку: „Що стало ся з австрійським престолонаслідником Рудольфом" — повість про эго житэ і смерть — 220 сторін 60ц.
На білих скалах 60ц.
Розбишаки $1.00
З житя перевісного чоловіка 25ц.
Збірник байок 25ц.
Про канадійські права 35ц.
В поті чола 30ц.
Казка про Хмельницького і байки про вужа в домі 50 ц.
Пісні про Канаду і про долю іміґрантів 40ц.
Про полові справи 25ц.
1001 ніч 3 томи $2.00

Вже вийшов з друку Великий Ілюстр. Загальний Катальоґ книжок і всяких інструментів, ґрамофонів і рекордів, 170 сторін; на жажанэ висилаэмо даром.

Пишіть на адресу:

Ruska Knyharnia
850 Main Str.
Winnipeg, Canada.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO

Grand ClothingCo

— Уважайте, —

що по великій літній випродажі, яка що тільки скінчила ся, ми подаэмо до загальної відомости, що маэмо вже на складі великий засіб осінних і зимових річий, як шапки, спідне шмате, светри, оверковти, рукавиці і т. и.

Хто хоче заосмотритись в добрі осінні та зимові річи, хай спішить до нас, а певно не пожалуе свого труду. Наші ціни е ріжні, але дуже приступні, так що і найбіднійший зможе приспособити себе на осінь і зиму.

Заходіть на адресу:

GRAND CLOTHING CO.

800 Main St. Winnipeg

Русько - німецький шпиталь

Dr. G. Kalichman-a

Спеціяльне лічене хоріб венеричних (сифіліс, трипер і другі) хірурґічних, внутрішних, жіночих, очних і ушних.

Найновійше і найпевнійше

лічене сифіліса „606" проф. Ерлиха. Лічене полового безсиля. Лічене елэктрикою. Лікарства висилаю по кольоніях за надісланэм задатку.

OFFICE & HOSPITAL

453 Selkirk Ave. Winnipeg.

Phone: St. John 1772.

Канцелярія Адвокатско-Нотаріяльна.

ФЕНСОНА і ШІЛЄРА.

Спродаемо шіфкарти до і з краю по найнищих цінах і на найліпші лінії поспішних кораблів.

Виробляемо повномочія і контракти купна і продажі, перепроваджуемо пертрактації спадкові в старім краю, як також занимаемо ся справами тутешними, виробляемо аґрімента всіляких угод, видаемо горожаньскі папери, продаемо і міняемо лоти, гавзи за добрі фарми, так само купуемо і продаемо добрі реальности, добрі і тано лоти в Трансконі, міняэмо гроші старо-краеві, посилаемо гроші до всіх частий сьвіта тано і скоро, і пожичаемо гроші.

Просимо приходити або писати до нас на адресу:

FENSON & SCHILLER

Notary Public & Commissioner.

854 Main St. Winnipeg. Man.

Phone St. John 162

РОДИМЦІ!

Эсли хочете купити шіфкарту до або з старого краю, продати, заміняти фарми, гавзи, лоти, або виробити позичку, або эсли хочете полагодити яку справу старокраэву або тутешню, то удавайтесь до мене з довірэм, а я Вас обслужу, чесно совісно і за уміркованим винагородженэм.

Пишіть або приходіть на адресу:

GEO. MACZULA

Нотар і комісар урядовий

856 Main St. Winnipeg, Man.

Phone St. John 1766.

Dr A. SILVERMAN

Русько-польський лікар. Спеціяліст венеричних, наскірних і внутрішних недуг. Лічить також всякі недуги жіночі.

Ординуе в офісі на:

395 Selkirk Ave.

Телефон: St. John 1716.

DR. T. G. MOXNES

ДЕНТИСТ.

620½ Main St. Winnipeg,

Двері з **Loggan Ave.**

Витягае зуби без болю. — Говорить по польськи і німецьки.

Mowimy po polsku Deutsch gesprochen.

903 MAIN St. 903 MAIN St.

Загальна Канцелярія

Колісника і Володіна,

Залагоджуемо слідуючі справи:

Виробляемо контракта купна і продажі, повномочія, залагоджуемо тутешні справи, купуемо і продаемо доми, лоти і фарми, асекуруемо від вогню, служимо за переводчиків. Всі поради даром.

Пишіть або заходіть на арресу:

ZAHALNA KANCELARIA

903 Main St. Winnipeg, Man.

WINNIPEG YARD
Redwood & McKenzie St.
Phones St. John 1132 -- 910

TRANSCONA YARD
Melrose & Kanata
Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA

ДОСТАВЦІ РІЖНОГО РОДА МАТЕРІЯЛУ ДЛЯ БУДОВИ.

Маэмо стало на складі лати, ґонти, вікна, двері і всяке викінченэ внутр. Тверде дерево спеціяльно до викінчування.

Всякого рода дерево, вуголь завсігди маэмо також на складі в Трансконі-

АПТЕКА РОБОЧОГО ЛЮДУ.

Одинока правдива русько-польська аптека для цілої Манітоби.

Тутки дістанете добру медицину, кстру ваш доктор схоче.

Ті, що жиють на фармах дістануть о 25% танше, коли будуть замовляти в нас через почту.

WORKING MEN'S DRUG STORE

McGREGOR & BURROWS Winnipeg, Man.

Потрібно мущин і женщин

до науки голяреького ремесла. Комплэтний курс в вісьмох тижнях. Користайте з спеціяльної оказії, бо ми платимо процент підчас науки. Знаряди даром. Інструктори - екеперти, 17 літ в 45 школах.

MOLER BARBER COLLEGE

220 Pacific Ave. Winnipeg

Специяльно! Специяльно!

Велика знижка цін

на всіх мужеских, діточих і жіночих зимових убранях, шапках, черевиках, светрах, і спідньому шматю,

а специяльно велика знижка

на шапках з перських баранків, жіночих зарукавках і футрах. Загляньте до мене, а я вдоволю Вас своїми цінами.

L. GOLDSTEIN

845 Main St. Winnipeg.

попередний властитель Grand Clothing стору.

а других по 108 дол. Разом здерли з усіх 1500 дол. Стефан Бабюк не мав в що вбрати ся передше, а тепер дістав від корту хабара за своэ діло (комішен) і справив собі вбранэ.

Я й не споминав би про ту історію, коли-би тут ходило о піяків. Але ті люди, що потерпіли, не піяки, а впали лиш жертвою намови тих трох драбів. Они-ж самі, де зайшли, просили, щоби заордерувати напій. А ґазда в хаті, не прочуваючи нічого злого, робив волю гостям. Та не гості то були, а драби, гірші злодіїв.

Про тих драбів пишу вам, товариші, тому, щоби перше всього напятнувати їх, бо може они поправлять ся, а друге на те, щоби ви виділи, що робить з нами теперішна поліційна держава. Вперед каже виробляти напої і троїть ними своїх горожан, та лупить з того зиски, забераэ послідний крівавий гріш робітника, а відтак ще караэ тих, що-пють напій дозволений нею на продаж. Ви не сьміете ся з мене, коли я скажу, що держава властиво повинна давати ще пиякам золоті медалі, бо они э эї підпорою.

Не страшно нам бороти ся з капіталістами. Не страшно, бо раз ми вороги собі сьвідомі того, що один мусить впасти, але страшно робить ся, коли твій товариш долі, визискуваний так само як ти, ради лекшого зарібку йде до свого ворога і продаэ себе і своїх товаришів. Але з такими юдиними душами дамо ми собі раду. Ми напятнуэмо їх раз на все перед цілим сьвітом і будемо так само їх поборювати, як і тих, в чії они службі. А побіда буде по нашій стороні, бо ми боремо ся чесно, бо по нашій боці правда. Ми з'уміэмо постояти не лиш за наш хліб але і за свою робітничу честь.

Ґео. Стефанік.

Цікавий обяв замотиличеня.

Недавно перед кількома тижнями вродила ся у нас нова консервативна ґазета, себто зацофана, назадницька, або иньшими словами замотиличина ґазетка, прозвана „Канадою".

Та не в тім річ, що вродила ся, бо чи то одно вродить ся?, але в тім річ, що щойно вродила ся а вже замотили чила ся. „Канада" не годна поняти того, що хоть э врожай, хоть ціни на збіже падуть, а мимо того хліб э дорогий. Не годна поняти того, що торговці збіжем приходять до фармера і кажуть: збіжа вродило ся богато і ти мусиш віддати його за несю ціну. — Фармер віддаэ збіже за що будь, а ті торговці роблять на нім золотий бізнес. Збіже беруть за пікдурно, а хліб і муку продають може ще дорозше, як було тогди, коли збіжа було менше. — Чи се не ясне? І „Роб. Нар." підніс се в 40 ч. в статі „Стара байка", кажучи між іньшим таке: „Завдяки доброму врожаю, ціни на збіже падуть. Елэватори наповнюють ся фармерською „крівавицею" і т. д. А „Канада" каже, що „Роб. Нар. журить ся тим, що сегорічний добрий урожай обнизив ціну збіжа"... і „як видно, аґітуэ, щоби ціна на збіже була як найвисша". А дальше каже: „Цікава річ, що на таку писанину скажуть мійські робітники"... „Канада" так вже задивила ся у те „Малпяче зеркало" Карманського, яке він зладив для „Канади", що навіть не знаэ, що то таке елэватори і чи фармері мають з тим що спільного. „Робочий Народ накликував в тій статі фармерів до орґанізації, щоби таким робом виключити посередників, щоби їх продукти переходили просто до консументів, щоби не взбогачували ся як фармерською так і робітничою працею посередники, галапаси-великі купці, — але для „Канади" се таке не понятне, як не понятне э нам те, що ще э люди, котрі ще хотять читати замотиличену „Канаду".

Е. Зб.

„Кан. Руснак" попав пальцем в небо.

Буржуазні проститутки хотять випередити свого консервативного батька Стефаника, котрий по католицькому звичаю заборонюэ читати не милі йому ґазети: „Роб. Нар." і „Кадило", — позичають собі брудних средств від консервиі католиків, та хотять ловити рибу у каламутній воді. Та й э защо! Бо, як зачуваэмо, дістали грубшого хабара в сумі $10.000 на поборюванэ „Роб. Нар." Гарна сума, — нема що казати — э й защо працювати. Не диво ж, що всі недопечені інтеліґенти і професори з під ґімназій ласять ся коло них, щоби попасти в ласку тих, котрі платять нагороду всім зрадникам робочого народу. І „Кан. Руснак" пре ся всіми силами до надгороди. В своїй брехні зайшов так далеко, що аж захлиснув ся. Просто сьміх збираэ, читаючи його.

Пише, що я обіцяв післати Тарнавському $10, а я не лиш що не післав, а вкрав ще $1 70¢ із колэкти на вічу 8.6. у Queens Hall. Досить лихо навчив Вас, пане редактор, Ваш друг в перегонах до корита добродій Ревюк!

Отсим заявляю, що я не мав нічого спільного з колэктою на тім вічу, а предсідатель віча т. Колісник може Вам красше пояснити, в кого можна знайти ті гроші.

Дальше. — Так, я обіцяв пані Ревюковій пожертвувати $10.00 на поміч жені Тарнавського, але коли я довідав ся від одного дозорця освободителя Січиньского, — що Тарнавський був засуджений не так за освободженэ Січиньского, бо сього не доказано йому, а за крадіжку ріжних річий із кримінального заведеня, які знайдено у него підчас трусу, — тогди я змінив свою обіцянку, а поступив по моїм прінціпам. Ви ж, пане редактор, можете рівно з вашим дорадником зі своэї кешені післати жінці Тарнавського, і навіть не оглядати ся на те, чи хто другий дав, чи ні, бо у Вас така хапатня, що можете дещо відпустити для любих Вам, друзів" по прінціпам.

Я сам не даю нічого ані здодіям, ані попам, ані ніякій буржуазній проститутці з Вашого кодла, бо я, як сьвідомий робітник, маю помагати морально і матеріяльно своїй клясі, і далеко красше зроблю, коли всіх моїх средств ужію на борбу з тим кодлом.

Е Володін.

ПОШУКУЮ

Дмитра Риштованюка, з села Сковятина, пов. Борщів, який мешкае тепер в Виннипеґу. Хто би знав його адресу, прошу донести до:

W. Horoszok
Corinne, Sask.

Читайте і предплачуйте „Р. Н."

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO